

ARCHIV MĚSTA ÚSTÍ NAD LABEM

VIKARIÁT ÚSTÍ NAD LABEM

1722 – 1941

Inventář číslo AP 57/1

NAD 148

Vlastník fondu: Římskokatolická farnost – Arciděkanství Ústí nad Labem

Jan Bouček a František Cvrk

Ústí nad Labem 1973

Schvalovací doložka

Schvaluji níže uvedený inventář: AP 57/1.
Ústí nad Labem, dne 30. 12. 1973

Jan Bouček

ředitel Okresního archivu Ústí nad Labem

Vikariát Ústí nad Labem

Časový rozsah: 1678 – 1945

Inventární jednotky: 23

Evidenční jednotky: 23

Rozsah: 1,15 bm

Stav ke dni: 30. 12. 1973

Fond upořádal: Jan Bouček a František Cvrk

Úvod napsal: Jan Bouček a Ivan Martinovský

Inventář schválil: Jan Bouček

Počet stran: 7

Ú v o d .

Vyšší církevní organizace na území okresu Ústí n.L.

Území nynějšího okresu Ústí n.L. patřilo s hlediska církevní správy původně, t.j. v době předhusitské do archidiaconátu Bílina a v něm do děkanátu Ústí n.L., kam patřily roku 1384 následující předhusitské plebánie: Ústí n.L., Trmice, Chabařovice, Velké /České/ Chvojno, Svádov, Řehlovice, Roudníky, Valtířov, Borzánky, Chlumeč, Tuchomyšl, Všebořice, Skorotice, Mojžíř, Arnultovice, Žežice, Bukov, Petrovice, Libouchec, Lipová, Čermná, Luční /Německé/ Chvojno, Nakléřov a Předlice /a dále obce-plebánie, které jsou mimo dnešní území okresu Ústí n.L. - Krupka, Rтынě, Modlany, Žím, Bořislav, Jílové, Koleč, Rózbělesy, Kr. Studenec, Habartice/. Mimo to do tohoto děkanátu patřilo i 8 plebání na území dnešního Saska. Některé z těchto předhusitských plebání trvají dosud, některá po třicetileté válce byly připojeny k jiným a několik jich zcela zaniklo.

Plebánie Stebno, Proboštov a Zubrnice patřily do děkanátu Litoměřice a archidiaconátu Litoměřice.

Tato organizace zůstala v platnosti až do r.1630, kdy za kardinála Harracha byla nahrazena organizací vikariátů. Názvy vikariátů se měnily vždy podle sídla vikariátu, i když vikariáty zůstávaly na svém území poměrně dosti stabilní s výjimkou vzniku nových diecézí a nových vikariátů.

První přesnou zprávu máme pro naše území až k roku 1650, ještě před zřízením diecése litoměřické. Tehdy na našem území existovaly pouze fary : Ústí n.L., Český Bukov, Řehlovice, Chabařovice, Chlumeč, Zubrnice, Svádov a Libouchec /a Habartice/.

Po vzniku litoměřické diecése, zahrnující pouze býv. litoměřický kraj, byly vytvořeny jen dva vikariáty a sice na levém břehu Labe se sídlem v Litoměřicích a na pravém se sídlem v Ústí n.L.

Roku 1659 patřila většina našeho území do vikariátu Žežice /Ústí n.L./ Byly to tyto fary: Ústí n.L., Trmice, Řehlovice,

II.

Chlumeck, Krásný Les, Žežice, Libouchec, Všebořice, Roudníky. Roku 1690 je už většina far opět obsazena a dostáváme následující obraz vikariátu Ústí n.L.: Ústí n.L., Trmice, Skorotice, Řehlovice, Chlumeck, Krásný Les, Svádov, Žežice a Libouchec - celkem 9 far a dalších 8 mimo naše území. Do vikariátu Litoměřice patří Proboštov. Ostatní farnosti neexistovaly, nebo byly připojeny k uvedeným. To již bylo v diecési celkem 6 vikariátů. Po roce 1717 je již vikariátů 7.

Před velkými změnami v roce 1782 - 1794, kdy došlo ke změnám zvláště v souvislosti s josefínskými reformami a zvětšením diecése o kraje Zatec a Boleslav, byla na našem území následující organizace: /příklad uveden k rokům 1751 - 1765, kdy byl neměnný stav/:

Vikariát Chabařovice: Ústí n.L., Český Bukov, Velké Chvojno, Chlumeck, Skorotice, Chabařovice, Krásný Les, Žežice, Libouchec, Svádov, Řehlovice, Trmice /Habartice, Bohosudov, Krupka, Nebočady, Prackovice, Rozbělesy, Žím, Teplice - mimo naše území/ a vikariát Litoměřice - měl celkem 14 farností, z nichž na našem území byly dvě - Proboštov a Zubrnice.

Roku 1782 byla tato organizace: Vikariát Teplice: Ústí n.L., Trmice, Český Bukov, Velké Chvojno, Skorotice, Řehlovice, Chabařovice, Chlumeck, Krásný Les, Svádov, Žežice, Libouchec /Habartice, Bohosudov/. Do vikariátu Litoměřice patřily fary Proboštov a Zubrnice.

Roku 1785 má diecése již 17 vikariátů a organizace se změnila takto: Vikariát Teplice: Ústí n.L., Trmice, Český Bukov, Velké Chvojno, Skorotice, Řehlovice, Chabařovice, Chlumeck, Krásný Les, Svádov, Žežice - celkem 13 far. Vikariát Kravaře /Litoměřice/: fary Proboštov a Zubrnice.

Roku 1790 bylo již vikariátů 22 /od r.1789/ a jsou to: Vikariát Ústí n.L.: Ústí n.L., Trmice, Český Bukov, Velké Chvojno, Skorotice, Řehlovice, Mojžíř, Nakléřov, Petrovice, Krásný Les, Svádov, Stebno, Žežice, Libouchec, Tisá - celkem 19 far. Vikariát Teplice: Chabařovice, Chlumeck, /Habartice, Bohosudov, Modlany/. Vikariát Ústěk: Zubrnice. Vikariát Litoměřice: Proboštov.

Roku 1794 došlo k další reorganizaci, kdy bylo již 24 vikariátů. Tato organizace se pak udržela až do r.1950 s výjimkou

III.

toho kdy došlo buď k přeřazení jednotlivých far z jednoho do druhého vikariátu, vzniku nových far /např. Nakléřova/ a nových vikariátů, např. r. 1912 Děčín.

Stav k roku 1794, kdy bylo celkem 24 vikariátů: Vikariát Ústí n. L.: Ústí n. L., Trmice, Český Bukov, Skorotice, Mojžíř, Svádov, Stebno, Žežice, Libouchec, Tisá, celkem 10 far. Připojeny sem byly z vikariátu Česká Kamenice farnosti Děčín, Nebočady, Těchlovice - 3 fary, ale naopak bylo odpojeno 5 far k vikariátu Teplice, takže tento měl r. 1794 celkem 13 far. Vikariát Teplice: Totéž jako roku 1790, ale připojeny sem z vikariátu Ústí n. L.: Velké Chvojno, Řehlovice, Krásný Les, Petrovice, Nakléřov - celkem 5 far, takže tento vikariát měl z našeho území celkem 10 far. Fara Zubrnice byla r. 1794 přefařena z vikariátu Ústěk k vikariátu Litoměřice.

Jako typické uvádíme rozdělení z roku 1870:

Vikariát Ústí n. L.: Ústí n. L., Trmice, Český Bukov, Skorotice, Mojžíř, Svádov, Stebno, Žežice, Libouchec, Tisá - 10 far z našeho území, ale celkový rozsah 20 far. Vikariát Teplice: Velké Chvojno, Řehlovice, Chabařovice, Chlumeč, Čermná, Bohosudov, Nakléřov, Petrovice, Krásný Les /Habartice, Modlany/ - celkem 11 far z našeho území, celkem však 19 far. Vikariát Litoměřice: Zubrnice, Proboštov - 2 farnosti - celkem však 15 far.

Změna nastala k 1. 10. 1912, kdy byl vytvořen nový vikariát Děčín, který převzal z vikariátu Ústí n. L. následující farnosti: Děčín, Bělá, Podmokly, Rozbělesy, Jílové, Libouchec, Neštěmice, Dolní Žleb, Javory, Roztoky, Těchlovice, Tisá - celkem 11 farností. V novém vikariátu Děčín bylo ovšem dohromady 16 farností, protože další byly převzaty z území mimo nynější okres Ústí n. L.

Zmenšený vikariát Ústí n. L. byl naopak posílen k 1. 10. 1912 tím, že převzal 2 farnosti z vikariátu Teplice a sice Chabařovice a Řehlovice.

Nový stav, který trval až do r. 1950 lze postihnout ze soupisu z roku 1941: Vikariát Ústí n. L.: Ústí n. L., Předlice, Krásné Březno, Střekov, Trmice, Český Bukov, Skorotice, Řehlovice, Chabařovice, Čermná, Mojžíř, Svádov, Stebno, Žežice - celkem 14 far. Vikariát Teplice: Velké Chvojno, Chlumeč, Nakléřov, Petrovice, Krásný Les /Habartice, Bohosudov, Modlany - celkem 8 far,

IV.

celý vikariát má 19 far. Vikariát Litoměřice: Proboštov, Zubrnice - 2 fary, celý vikariát má 20 far. Vikariát Děčín: Libouchec, Tisá - 2 fary, celý vikariát má 16 far.

Pokud se v tomto přehledu neuvádějí některé farnosti, je to proto, že v té či oné době neexistovaly, byly zřízeny později /např. Střekov 1904, Předlice 1910 atd./, nebo byly připojeny jako filiální, či komendátní do některé z uvedených farností.

2. Archivní charakteristika fondu.

Písemnosti této ústecké církevní instituce se do okresního archívu dostaly již v roce 1939/40, kdy zahájil svozy novějších fondů Dr F.J.Wünsch. Tyto byly částečně spořádány a pořízen hrubý soupis. Zařazeny byly do skupiny fondů "spolky". Je třeba litovat, že dochované knihy i spisy jsou malým zlomkem spisovny této instituce. I z dochovaného materiálu je patrné, že to byl materiál, který obsahoval cenné údaje pro církevní dějiny. Skartaci nepodléhají prakticky žádné písemnosti a tak všechn materiál byl zpracován podle metodických pravidel. Celková struktura spisovny se z dochovaných zlomků nedala rekonstruovat. Tento fond tvoří 16 knih a 6 kرتونů spisů.

3. Stručný rozbor obsahu fondů.

Nejcennější z knih je pamětní kniha, v níž jsou zápisy z let 1740-1783 a pak z let 1837-1941. Cennější jsou zápisy starší části kroniky často zachycující i události o dějinách města i okresu nesouvisející s duchovní správou. Mnoho zajímavého se najde v knihách týkajících se hospodářství a financí vikariátu. Ze spisové části fondu jsou nejzajímavější spisy týkající se školních záležitostí, a to z let 1825 - 1866.

4. Záznam o vypracování inventáře.

Fondy byly zpracovány v listopadu a prosinci 1973 pracovníky okresního archívu Janem Boučkem a Františkem Cvrkem. Úvod napsali Ing. Ivan Martinovský a Jan Bouček. Čistopisy těchto inventářů vypracoval Jan Bouček. Při skartaci vyřazeno 0,5 bm materiálu.

Ústí nad Labem, 30.1.1973

I. Knihy

a) pamětní a instrukcí

1	Knih pamětní (Liber memorabilium)	1837 – 1941	
2	Knih nařízení	1740 – 1783	
3	Knih nařízení	1779 – 1784	
4	Knih nařízení	1788 – 1796	

b) knihy duchovní správy

5	Knih biřmovaných (Firmungsbuch)	1901 – 1942	
---	---------------------------------	-------------	--

c) knihy hospodářské a účetní

6	Knih nadací (Fundationsbuch)	1903 – 1917	
7	Seznam nadací	1745 – 1832	
8	Seznam nadací	1812 – 1820	
9	Knih nadací	1845 – 1874	
10	Seznam mešních nadací (Verzeichnis über die Messen –Stiftungen ...)	1884	
11	Záznamy o mešních nadacích	1763	
12	Knih odsloužených nadačních mší	1902 – 1914	
13	Seznam obligací (Verzeichniss über ... Kapitalien)	1839	
14	Knih pronájmů (Vormerkungsbuch)	1837 – 1864	
15	Kostelní inventář (Kirchen – Inventar ...)	1836	
16	Inventář majetku děkanského kostela (Vermögens-Inventarium der Decanalkirche)	1841	

d) různé

17	Seznam členů a jiné záznamy bratrstva Mariánského srdce	1752 – 1821	
----	---	-------------	--

II. Spisy

a) normálie a korespondence

18	Korespondence – biskupská konzistoř	1856 – 1887	KT 1
18	Korespondence – nadřízené orgány	1856 – 1889	KT 1

b) duchovní správa

19	Statuty církevních zařízení	1868 – 1882	KT 1
20	Školní záležitosti	1825 – 1843	KT 1
20	Školní záležitosti	1828 – 1843	KT 2

20	Školní záležitosti	1846 – 1866	KT 3
20	Školní záležitosti – školní rady	1850 – 1866	KT 4
20	Školní záležitosti	1864 – 1865	KT 5
	c) matriční záležitosti		
21	sňatky	1866 – 1869	KT 5
21	Různé matriční doklady	1867 – 1868	KT 5
	d) hospodářská agenda		
22	Pronájmy	1868 -1885	KT 5
22	Nadace	1722 – 1885	KT 5
22	Účetní různé	1864 – 1885	KT 5
	e) různé		
23	Přílohy k farní kronice	s. d.	KT 6

